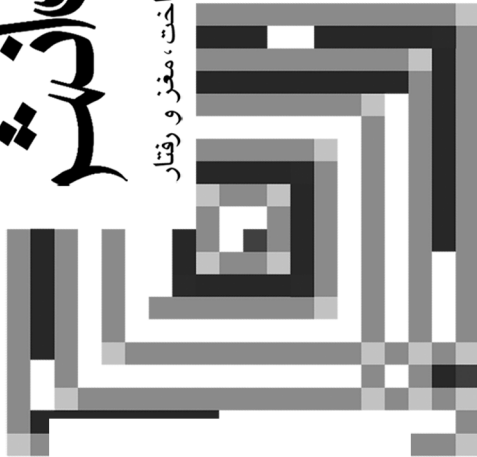


بازتاب

نشریه‌ای درباره شناخت، مغز و رفتار



دوره دوم، تابستان (۱۳۸۷)، شماره ۸

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: محسن ارجمند

سر‌دبیر: حبیب‌الله قاسم‌زاده

زیر نظر هیئت تحریریه

مسئول اجرایی: منصوره رجب‌لو

طراحی جلد: فاطمه پاشاخانلو

مسئول هنری و صفحه‌آرا: فاطمه نویدی

مسئول فروش و اشتراک: حسین افشار

بها: ۲۵۰۰ تومان

شمارگان: ۱۱۰۰

چاپ: چاپ زیبا: کیلومتر ۱۴، جاده قدیم کرج، بلوار

گلستانک، کوچه نوری، پلاک ۱۴، تلفن: ۴-۴۴۱۹۷۱۶۳

دفتر نشریه و مرکز فروش:

تهران، بلوار کشاورز، بین خیابان

کارگر و ۱۶ آذر، پلاک ۲۹۲

تلفن: ۰۲-۸۸۹۷۷۰۰۲-۸۸۹۷۹۵۴۴

Email: baztabedanesh@yahoo.com

هیئت تحریریه

دکتر محمد رضا باطنی

زبان‌شناس

دانشگاه تهران

دکتر خسرو پارسا

جراح مغز و اعصاب

دکتر بیژن جهانگیری

فارماکولوژیست

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر احمد جلیلی

روان‌پزشک

دانشگاه علوم پزشکی تهران

حسین حسین‌خانی

نویسنده و ناشر

دکتر محمد رضا زرین‌دست

فارماکولوژیست

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر ونداد شریفی

روان‌پزشک

دانشگاه علوم پزشکی تهران

غلامحسین صدری افشار

نویسنده و مترجم

دکتر اصلاان ضرابی

روان‌پزشک

دکتر جمال عابدی

روان‌شناس

دانشگاه کالیفرنیا، دیویس

دکتر محمود عبادیان

استاد فلسفه و ادبیات

دانشگاه علامه طباطبائی

دکتر حسن عشایری

روان‌پزشک

دانشگاه علوم پزشکی ایران

دکتر رامین مجتبابی

روان‌شناس و روان‌پزشک

دانشگاه جاز هاپ‌کینز

دکتر آذرخش مکرری

روان‌پزشک

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر غلامرضا میرسپاسی

روان‌پزشک

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر عبدالرحمن نجل رحیم

نورولوژیست

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

دکتر تورج نیرنوری

جراح مغز و اعصاب

دکتر رضا نیلی‌پور

زبان‌شناس

دانشگاه علوم بهزیستی و توان‌بخشی

فهرست:

- ۳ سخن سردبیر
حیب‌الله قاسم‌زاده
- ۶ هیجان، حافظه و مغز
کاسی‌پوپو و همکاران / ترجمه و تلخیص: فرزین رضاعی
- ۱۸ روان‌شناسی خشم
اکرم خمسه
- ۲۹ رویکردهای مقوله‌ای و ابعادی در طبقه‌بندی اختلال‌های شخصیت
محمد امین شریفی / مجید محمود علیلو
- ۳۵ مبانی گنوزنولوژی (شناخت‌شناسی) تحوّل (قسمت اول)
محمود عبادیان
- ۴۲ مغز الکتریکی
رولف یرمیستسل / ترجمه ویدا فلاح
- ۴۸ داوری مقاله‌های علمی
ترجمه و تلخیص: بیژن جهانگیری
- ۵۳ پال اکمن، پیش‌گام پژوهش درباره‌ی ابراز و تجلّی هیجانی در انسان
های مک‌دونالد / ترجمه و اقتباس: حسن حمیدپور
- ۵۶ هنس. جی. آیسنک: یک دیدگاه شخصی (خصوصی)
اس. بی. جی. آیسنک (همسر آیسنک) / ترجمه الهام اشتهداد
- ۵۸ پرسش و پاسخ (قسمت اول)
جوزف لدو / ترجمه حیب‌الله قاسم‌زاده
- ۶۳ معرفی کتاب: در سایه‌ی آینده تاریخ اندیشه مدرنیته / سون اریک لیدمن

سخن سردبیر

که هرگاه در اجتماعی، علم قدر و قیمت داشته و افراد جامعه در دانشمند و محقق به چشم اعتنا و احترام می‌نگریسته‌اند، علم رونق یافته و در هر رشته‌ای بزرگان و نوابغ به وجود آمده‌اند. در جامعه امروزی ما درست خلاف این است. نه تنها در تشکیلات ما محلی برای دانشمند نیست، بلکه در جامعه ما نیز کوچک‌ترین قدر و شأنی برای کسانی که عمر خود را صرف علم می‌کنند، قایل نیستند ... (صص ۷-۵۱۶).

اما پاسخ دکتر صناعی نسبت به پاسخ‌های قبلی مفصل‌تر است و نکات مختلفی را در بر گرفته است:

به نظر من در وضع فعلی ایران غیرممکن است در این کشور در رشته‌های علوم بزرگانی مانند دانشمندان قدیم به وجود آیند که اهمیت جهانی داشته باشند و موجب پیشرفت علم دنیا شوند. روزگاری که عمرخیم از نیشابور برخاست و استاد ریاضی دانان عصر خود شد و بوعلی که جهان را فراتر از بخارا و بلخ و ری و اصفهان ندیده بود، در علم چنان شد که تا هفت قرن پس از مرگش، جهانی به او استناد می‌کرد؛ در اجتماع برقراری و نظمی وجود داشت و ایمان و اعتقاد به اصول در دل‌ها بود؛ کاسب در اجتماع مقام خود را داشت و فقیه مقام خود را و هر دو با آسایش خاطر به کار خود مشغول بودند و حسرت حرفه دیگری را نمی‌کشیدند. در ذهن مردم، تصوّراتی از خوب و بد موجود بود و این تصوّرات هادی راه آن‌ها بود. مردمان آمال و آرزوهای مشترکی داشتند و چیزهای دیگری جز پُر کردن جیب و انباشتن شکم برای آن‌ها ارج و مقام داشت ... در آن اجتماع "سنت" علم وجود داشت. سنت علم ایجاب می‌کرد کسانی در راه کسب علم افتند که ذهنی مستعدّ و جوینده و سری پرشور و دلی آکنده از عشق دارند. راه علم مانند راه عشق بود و معشوق را به خاطر

در سال ۱۳۲۶، یعنی ۵۱ سال پیش، مجله وزین و پُر اعتبار "سخن" (دوره هشتم، شماره ۶)، سؤالی را مطرح کرد و نظر خوانندگان را جویا شد. سؤال این بود: آیا ممکن است باز دانشمندان بزرگی در ایران به وجود بیایند؟ پاسخ‌های جالبی به این سؤال داده شده بود. ما در این جا ضمن اشاره به پاسخ‌های دکتر هشترودی رییس دانشکده علوم دانشگاه تهران، و دکتر حسابی استاد دانشکده علوم، پاسخ دکتر محمود صناعی استاد روان‌شناسی دانشگاه تهران را با تفصیل بیش‌تری نقل می‌کنیم.

دکتر هشترودی می‌گوید:

به گمان من علت این رکود و وقفه در تحقیق علمی ایران (که از اواخر دوره صفویه کاملاً مشهود است)، دو امر است: یکی آشفتگی و پربیشانی است که در زندگی اجتماعی این کشور روی داده و هر روزه شدت یافته است... امر دیگر عنایت مردم این سامان به امور نتیجه بخشی است که محصول آن هر چه زودتر مورد استفاده قرار گیرد و تفحصات و تحقیقات علمی نه تنها غالباً ناظر به نتیجه انتفاعی نیست، بلکه در مواردی هم که سودی بر آن‌ها متصوّر گردد، این بهره و فایده به این زودی‌ها عاید صاحب آن نمی‌گردد.

اما راه چاره و علاج این درد اجتماعی ... در تغییر اساسی است که بایستی در کلیه شئون اجتماعی روی دهد تا دانش به راه اصلی خود افتد و دانشمند از شاهراه عزّت و اعتبار منحرف نگردد ... (صص ۶-۵۱۵).

قسمت‌هایی از پاسخ دکتر حسابی چنین است:

به نظر من مهم‌ترین شرط پیشرفت علم و ظهور علما در جامعه‌ای تشویق و قدرشناسی است. روی هم رفته می‌توان گفت